

ŽEMAITIJOS DVARŲ
MENO KOLEKCIJA „ALKOS“ MUZIEJUJE

K a t a l o g a s

ŽEMAITIJOS DVARŲ MENO KOLEKCIJA „ALKOS“ MUZIEJUJE

K a t a l o g a s

Sudarytoja Zita Dargaitė

UDK 73/76(474.5)(064)

Že51

Rėmėjai:

Kultūros rėmimo fondas

Telšių rajono savivaldybė

Sudarytoja Zita Dargaitė

Dailininkas Martynas Gintalas

Fotografas Pranciškus Balčiūnas

Redaktorės: Irena Ermanytė, Teresė Valiuvienė

Į anglų kalbą vertė Irena Jomantienė

Pirmame viršelio puslapyje – Lucaso Cranacho Vyresniojo (1472–1553)

dirbtuvės paveikslas „Karalių pagarbinimas“

Ketvirtame viršelio puslapyje – Dvarų meno ekspozicijos „Alkos“ muziejuje fragmentas

© Zita Dargaitė, 2010

© Žemaičių muziejus „Alka“, 2010

© Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2010

ISBN 978-609-447-005-9

Turinys

Pratarmė / 7

Žemaitijos dvarų meno vertybės „Alkos“ muziejuje / 9

- I. Platelių dvaro dailės rinkinys / 71
- II. Švėkšnos dvaro dailės rinkinys / 83
- III. Šateikių dvaro dailės kūriniai / 90
- IV. Vilkeno dvaro dailės kūriniai / 91
- V. Medingėnų dvaro dailės kūriniai / 93
- VI. Kretingos dvaro dailės kūriniai / 96
- VII. Leonardpolio dvaro portretai / 98
- VIII. Pavandenės dvaro dailės kūriniai / 99
- IX. Mikoliškių dvaro paveikslai / 100
- X. Žebenkavo dvaro dailės kūriniai / 102
- XI. Rietavo ir Plungės dvarų dailės kūriniai / 103
- XII. Džiuginėnų dvaro dailės kūriniai / 106
- XIII. Siraičių dvaro paveikslai / 108
- XIV. Biržuvėnų dvaro portretai / 109
- XV. Dailės kūriniai iš nežinomų ir mažų dvarelių / 110

Collection from Samogitian estates in the *Alka* Museum / 116

Šaltiniai ir literatūra / 118

Asmenvardžių rodyklė / 119

Vietovardžių rodyklė / 126

Pratarmė

Viena iš muziejaus veiklos funkcijų yra saugomo paveldo populiarinimas. Projekto tikslas – pristatyti šį vertingą Žemaitijos dvarų dailės paveldą visuomenei ir paveldo tyrinėtojams. Iki šiol šis itin unikalus turtas nebuvo išsamiai tyrinėtas, paskelbtas (ekspozicijose lankytojai mato tik mažą jo dalį), todėl galimybę su juo susipažinti turėjo tik nedaugelis.

„Alkos“ muziejuje saugomu dvarų dailės paveldu pradėta domėtis praeito šimtmečio pabaigoje. Muziejininkas Vitas Valatka knygutėje „Telšių kraštotyros muziejus“ paminėjo svarbiausius iš Žemaitijos dvarų atvežtus meno kūrinius. Albume „Vakarų Europos dailė Lietuvos muziejuose“ publikuojamos kelios mūsų eksponatų fotografijos. Išsamiau dvarų paveldą leidinyje „Žemaičių muziejus „Alka“ pristatė jo sudarytoja muziejaus direktorė Elvyra Spudytė. Šių eilučių autorei, nagrinėjant šaltinius, pavyko surasti naujų faktų, leidžiančių patikslinti kai kurių paveikslų ankstesnę buvimo vietą.

Tai informacinio pobūdžio žinynas, supažindinantis su „Alkos“ muziejaus ikonografijos skyriuje saugomais Žemaitijos dvarų meno lobiais. Katalogas sudarytas remiantis „Alkos“ muziejaus gaunamų eksponatų inventorinėmis knygomis. Jose yra tik labai trumpos žinios apie eksponatą. Didžiosios dalies paveikslų autorystė nenustatyta. Kai kurių autorių žinomos tik pavardės, nežinomi vardai. Paveikslus ir kitus eksponatus skirsčiau pagal dvarus. Tačiau ir šis suskirstymas nėra visai tikslus. Dalis eksponatų liko neįrašyta į šį katalogą, nes nežinoma, iš kokio dvaro meno kūrinyje atvežtas į muziejų. Be to, nesiekiau surašyti visus muziejuje saugomus, iš Žemaitijos dvarų atvežtus meno kūrinius. Į katalogą nerašiau Džiuginėnų ir Siraičių dvarų savininkų, profesionalių dailininkų Juzefo Perkovskio ir Leopoldo Petro Andrijausko sukurtų darbų. Tai dariau sąmoningai, nes šių dvarų savininkų kūrybą ir jiems priklausiusius rinkinius tyrinėjo ir leidiniuose paskelbė menotyrininkė dr. Vaida Ščiglienė. Minėtų autorių darbai dovanoti muziejui dar iki dvarų nacionalizacijos 1940 m.

Leidinio struktūrą lėmė ne vien tik kūrinų vertė, bet ir jų kiekis atskirame dvare. Skirstymą pradėjau nuo tų dvarų, iš kurių atvežtas didžiausias eksponatų kiekis. Sąrašai nėra tolygūs. Vienuose dvaruose buvo daugiau vertingų kūrinių, kituose – keletas ar net po vieną. Turimų šaltinių, leidžiančių priskirti meno kūrinius konkrečiam dvarui, nepakanka. Kataloge yra keletas paveikslų, kurių ankstesnės buvimo vietos nepavyko nustatyti. Jie įrašyti kaip atvežti iš nežinomų Žemaitijos dvarų.

Įgyvendinus projektą, dvarų dailės paveldas, turintis didžiulę pažintinę, mokslinę, kultūrinę vertę, taps lengviau prieinamas visuomenei. Jis bus vertingas Lietuvos kultūros istorijos, dailės, dvarų tyrinėtojams, muziejininkams, studentams, mokytojams, paveldosaugininkams ir visiems besidomintiems. Viliuosi, jog katalogas pravers tolesnėms šių meno vertybių studijoms. Norėčiau, kad jis būtų lyg pagalbinė priemonė, atverianti mūsų muziejuje saugomo lobyno duris. Leidinys nepretenduoja į išsamius dvarų paveldo muziejuje tyrimus. Jame tik paminėti įdomesni eksponatai.

Vertingiausią ir didžiausią išliekamąją vertę turinčią medžiagą išleisti atskiru leidiniu paskatino prof. dr. Adomas Butrimas. Esu jam dėkinga už visokeriopą pagalbą. Už didžiulę praktinę pagalbą, rengiant šį katalogą, dėkoju dr. Rasai Butvilaitėi, fotografijų autoriui Pranciškui Balčiūnui, dailininkui Martynui Gintalui, dr. Mariui Iršėnui, redaktoriams Teresei Valiuvienei ir Povilui Švėrebui. Už naudingų šaltinių nuorodas nuoširdžiai dėkoju istorikei Sigitai Gasparavičienei, poniai Teresai Pajewskai-Scheller, taip pat savo kolegoms muziejininkams.

Zita Dargaitė

Sofijos Tyzenhauzaitės portretas.
Dail. Johann Baptist Lampi.
Drobė, aliejus, 65 x 57.
Platelių dvaras. Kat. I. 39

Prie šeimos portretų būtų galima priskirti antrosios Oktavijaus Šuazelio-Gufjė žmonos Sofijos Tyzenhauzaitės (1790–1878) portretą (ŽAM GEK 1329, drobė, aliejus, 67 x 76). Šis portretas tapytas tuomet, kai ji dar nebuvo ištekėjusi už O. Šuazelio-Gufjė. Apranga ir šukuosena rodo, jog S. Tyzenhauzaitė buvo ne tik graži, bet viena madingiausių to laiko moterų, turėjo puikų skonį. Šios jaunos išsilavinusios damos, pavergusios trijų galingiausių Europos imperatorių širdis, portretą Vilniuje sukūrė austrų dailininkas Johannas Baptistas Lampi (1775–1830). Į Lietuvą atvykę užsieniečiai dailininkai dažnai tapydavo aristokratų portretus. Vilniuje lankęsi Vienos meno akademijos profesoriai tėvas ir sūnus Lampi yra nutapę keletą Tyzenhauzų portretų⁴. S. Tyzenhauzaitė ir pati tapė, buvo dailininko Jono Rustemo mokinė. Nors buvo lavinami jos piešimo ir muzikiniai sugebėjimai, tačiau pati labiau pasižymėjo kaip rašytoja. S. Tyzenhauzaitė – pirmoji moteris rašytoja iš Lietuvos, kūrusi prancūzų kalba, – parašė keletą istorinių

⁴ T. Adomonis, N. Adomonytė.
Lietuvos dailės ir architektūros istorija,
t. 2. Vilnius, 1997, p. 498.

Berniuko su rože portretas.
Dailininkas nežinomas. XVIII a.
antroji pusė. Drobė, aliejus, 67 x 52.
Platelių dvaras. Kat. I. 7

⁵ A. Butkuvienė. Sofija Tyzenhauzaitė // S. Tyzenhauzaitė. *Reminiscencijos*. Vilnius, 2004, p. 161–170;
D. Mukienė. Sofijos Tyzenhauzaitės knygos // *Ten pat*, p. 171–174.

⁶ M. Matušakaitė. *Apranga XVI–XVIII a. Lietuvoje*. Vilnius, 2003, p. 248.

⁷ M. Matušakaitė. *Portretas XVI–XVIII a. Lietuvoje*. Vilnius, 1984, p. 135.

romanų ir atsiminimų. Jaunystėje visus žavėjusi grožiu ir nepriekaištingu skoniu, vėliau ji įgijo „mėlynos kojinės“, damos, besirūpinančios vien intelektualiais dalykais, bruožų⁵.

Iš Platelių dvaro atvežtas vienas iš nedaugelio Lietuvoje išlikusių baroko epochos vaikų portretų. Tai nežinomo dailiniko tapytas „Berniuko su rože portretas“ (ŽAM GEK 2784, drobė, aliejus, 67 x 52). Dailininkas nutapė berniuką, aprengtą puošniu, kelius siekiančiu žiustokoru, kurio krūtinę dengia gausi apdaila. Dailėtyrininkės Marijos Matušakaitės nuomone, šis paveikslas tapytas Lietuvoje XVIII a. antrojoje pusėje, nes jam būdingi vietos aprangos elementai⁶.

Muziejuje saugomas pastelinis nežinomos damos portretas (ŽAM GEK 2914, kartonas, pastelė, 41 x 33). Dailininkas taip pat nežinomas. Pavaizduota taisyklingų veido bruožų jauna moteris. Melsvai pudruoti ir į viršų sušukuoti plaukai, ant kaklo žydras kaspinas, dekoltuota suknelė, išpuoselėtas su vos pastebima šypsena veidas moters grožį daro šaltą ir bejausmį⁷.

Collection from Samogitian estates in the *Alka* Museum

There were several hundred of smaller and larger estates in Samogitia. The large estates were famous through the architecture of their manor houses and other buildings, parks, art collections and libraries. In 1940, a Law on the Protection of Cultural Monuments was enacted, and an Office for the Protection of Cultural Monuments founded with the artist Vytautas Kazimieras Jonynas as its head. There was a commission established in each of the counties to draw a register of such monuments. These commissions were tasked to register all articles of cultural, museum, artistic or scientific value until 1 January 1941. On 31 August 1940, the Commissariat of Public Education authorized the head of the *Alka* Museum Pranas Genys, the county physician Jonas Mikulskis, and the county head Kazys Sideravičius to draw a list of cultural, artistic, and historical properties in the counties of Telšiai, Kretinga and Tauragė and take them under protection. Besides the members of this commission, the properties of some of the estates were registered by the artists Vytautas Kairiūkštis and Jonas Vaitys delegated by Kaunas Culture Museum. The treasures of art thus registered and subsequently relocated from a number of Samogitian estates to the museum make up the golden fund of the *Alka* Museum. These include the artwork of world famous artists, paintings, sculpture pieces and furniture of the Baroque, Renaissance and Classical styles.

The richest part of the museum's art collection came from Plateliai estate of the Choiseul-Gouffier family. It includes fine arts, paintings and prints as well as decorative arts, furniture and tableware. Paintings and prints among these are the most numerous; of around 100 pieces oil paintings predominate. The collection of paintings features portraits of the counts Choiseul-Gouffier, portraits of the Lithuanian rulers, portraits of unknown individuals, landscapes and still lifes. *The Family Portrait* by Jan van Wyckersloot of the Flemish school, the works of the French artist Georg Desmarees (1697–1776) and Italian Domenico Giorgio Dupra (1697–1770) were brought from Plateliai estate. Besides paintings and prints the Choiseul collection includes examples of furniture, tableware and artifacts of Meissen chinaware. Most of the furniture pieces were manufactured in the late 19th and the early 20th centuries. In 1940, some of the valuable exhibits were brought over from different estates of the count Broel Pliateris. In Samogitia, the Pliateris owned the estates of Švėkšna, Vilkėnas, Stemplės, Gedminaičiai, Šateikiai, Plinkšės, Kartena and Kanteniai. Of the collections originating from the estates of the Broel Pliateris, the museum's permanent exhibition includes works of the 19th-century Lithuanian artists Vincentas Sledzinskis, Kanutas Ruseckas, the *Portrait of a Young Woman* by the French artist Andre Vautier-Gale (1818–1899). The painting *Adoration of the Magi*

by the German Renaissance painter Lucas Cranach the Elder (1472–1533) was also brought from one of the estates of the Broel Pliateris. A mirror of Venetian glass from the estate of Vilkenas as well as a cupboard and chairs in Eclectic style from Plinkšės are also on display in the museum.

The dukes Oginskis were the chief art donors in Samogitia. However, the *Alka* Museum did not receive many artworks from their estates, all of them came from Rietavas. P. Genys managed to salvage the paintings by Italian masters, the *Pieta* by Annibale Carracci (1560–1609) and *St Agnes* by Guercino (1591–1666) as well as the painting *Children* by Jean-Baptiste Greuze (1727–1805). Two portraits of the dukes Oginskis by the French painter François-Xavier Fabre (1766–1837), that of the composer Mykolas Kleopas Oginskis (1765–1833) and his son from his first marriage with Izabelė Lasocka, Pranciškus Ksaveras Oginskis (1801–1837) also came from Rietavas. The museum also showcases the furniture pieces made from red deer antlers which belonged to the Oginski, from Rietavas estate.

The museum safeguards several paintings relocated from the estate of Kretinga, of the count Tiškevičius, a famous noble family who ruled the Lithuanian estates of Biržai, Užtrakis, Raudondvaris, Žiežmariai, Palanga and Kretinga. The paintings in the museum include portraits of the family, while the inscriptions of the portraits testify to the high ranking church and state positions held by the family members.

Medium size and small estates, which dominated Samogitia, differed little in their material life style from better-to-do peasants. Yet even these smaller estates possessed one or more valuable examples of fine or decorative arts. Thus the painting *Moonlight by the Sea* by Adolf Gülbeck was formerly in Gotautiškis estate in the vicinity of Varniai. A marble *Girl's Bust* by Professor Marcell Gujski of Cracow Academy of Fine Arts used to be the property of Lekemė estate (Plungė District). The provenance of many a painting and decorative art collections in the museum remains to be investigated.

Zita Dargaitė

Šaltiniai ir literatūra

- Alūzas E. Siksto madonos istorija // *ŽAM MA*, b. 601, l. 89.
- Bartkienė R. Platelių dvaro archyvo fotografijos fondo apžvalga // *ŽAM MA* 457.
- Brenšteinas M. E. *Kultūros paminklų, esančių Žemaitijos dvaruose, inventorizacijos knyga* // *LNM*, f. NM, R-392, b. 220.
- Kultūros paminklų apsaugos įstaigos Žemaitijos dvarų kilnojamojo turto sąrašai, raštai 1940–1942 m. // *ŽAM MA* 638.
- Prano Genio dienoraštis. 1940 m. // *ŽAM MA* 639.
- Telšių dvasinės konsistorijos ir dvasinės kolegijos 1803–1804 m. teismų nuosprendžiai ir apeliacijos „Dėl Kunigundos Bilevičiūtės-Gorskienės neištikimybės vyrui bylos“ // *LMAVB RS*, f. 37, b. 4727, l. 1–26.
- Telšių žemės teismo knygos ištrauka „Dėl Džiuginėnų, Montrimiškių, Šernakalnių, Kuneikiškių žemių valdymo teisių pripažinimo ginčiuose tarp Nagurskių ir Gorskių 1773 m.“ // *LMAVB RS*, f. 37, b. 3209, l. 1–6.
- 1876 m. sausio 30 d. Trečiųjų teismo sprendimo „Dėl Justino Opulskio ir Engelberto Andrijausko pretenzijų dėl Siraičių dvaro“ kopija // *ŽAM GEK* 29352, IŽD 794.
- Valančiūtė J. Platelių dvaro sodyba (istoriniai tyrimai) // *ŽAM MA* 456.
- Adomonis T., Adomonytė N. *Lietuvos dailės ir architektūros istorija*, t. 2. Vilnius, 1997.
- Aftanazy R. *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, t.3: *Województwo trockie, Księstwo Żmudzkie, Inflanty Polskie, Księstwo Kurlandzkie*. Wrocław, 1992.
- Baroko dailė Lietuvoje*: Parodos katalogas. Vilnius: Lietuvos dailės muziejus, 1996.
- Brazauskaitė V. Biržuvėnų dvaro kai kurie meno kūriniai // *Žemaičių praeitis*, t. 2. Vilnius, 1993, p. 269–272.
- Butkuvienė A. Sofija Tyzenhauzaitė // Tyzenhauzaitė S. *Reminiscencijos*, Vilnius, 2004, p. 161–170.
- Dailės žodynas. Vilnius, 1999.
- Dictionnaire des Dates, des Fails, des Lieux et des Hommes historiques*, t. 1. Paris, 1842.
- Dictionnaire universel, historique, critique et bibliographique*, t. 4. Paris, 1810.
- Jasmontas A. Žemaičių „Alkos“ muziejus // *Žemaičių žemė*, 1998, Nr. 1, p. 22–24.
- Kanarskas J. Grafai Tiškevičiai XVI–XX a. // *Žemaičių žemė*, 2003, Nr. 4 (41), p. 14–19.
- Klimavičius R. Gorskių giminės genealogija // *Žemaičių praeitis*, t. 2. Vilnius, 1993, p. 257–269.
- Lietuvių enciklopedija*, t. 29. Bostonas, 1963.
- Lietuvos TSR valstybinės žemės ūkio komisijos protokolai 1940 m.* Vilnius, 1976.
- Matušakaitė M. *Apranga XVI–XVIII a. Lietuvoje*. Vilnius, 2003.
- Matušakaitė M. *Portretas XVI–XVIII a. Lietuvoje*. Vilnius, 1984.
- Moravskis S. *Keleri mano jaunystės metai Vilniuje. Atsiskyrelio atsiminimai (1818–1825)*. Vilnius, 1994.
- Mukienė D. Sofijos Tyzenhauzaitės knygos // Tyzenhauzaitė S. *Reminiscencijos*. Vilnius, 2004, p. 171–174.
- Orgelbranda S. *Encyklopedja Powszechna*. Warszawa, 1898, t. 3; 1901, t. 11.
- Rimkus V. Smulkieji Lietuvos dvareliai // *Menotyra*, 1998, Nr. 1, p. 48–51.
- Sidaravičius J. *Antrasis paveikslų gyvenimas*. Vilnius, 1996.
- Sidaravičius J. Atribucijos baruose // *Dailėtyra*: Straipsnių rinkinys. Vilnius, 1987, p. 166–180.
- Vaivada V. Dėl A. Gorskio dalyvavimo 1831 metų sukilime // *Žemaičių praeitis*, t. 2. Vilnius, 1993, p. 279–282.
- Valatka V. *Telšių kraštotyros muziejus*. Vilnius, 1971.
- Žemaičių muziejus „Alka“*. Sudarė E. Spudytė. Vilnius, 2007.

Santrumpos

KPAĮ – Kultūros paminklų apsaugos įstaiga

LMAVB RS – Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių
bibliotekos Rankraščių skyrius

LNK – Lietuvos nacionalinis muziejus

ŽAM – Žemaičių „Alkos“ muziejus

ŽAM MA – Žemaičių „Alkos“ muziejaus mokslinis
archyvas

ŽAM GEK – Žemaičių „Alkos“ muziejaus gaunamų
eksponatų knyga

Asmenvardžių rodyklė

- Abramowicz M. 87
Adomonis Tadas 16, 118
Adomonytė Nijolė 16, 118
Aftanazy Roman 11, 29, 30, 56, 57, 66, 118
Agnietė, šv. 42, 43, 103
Agripina 59, 60, 99
Aivazovskij Ivan 100
Alūzas Edvardas 60, 118
Andersen 107
Andrijauskas Engelbertas 67
Andrijauskas Leopoldas Petras 7, 67
Andrijauskas Pranciškus 67
Andromeda 27
Antiopė 108
Appert George 34, 38, 87
Arnout Jules 25
Artakserksas 78, 79
Audran N. 107
Augustas III 21, 23, 74, 113, 115
- Bachmetjevas 12
Bakchas 74
Balankiewicz 60, 99
Balčiūnas Pranciškus 8
Bartkienė Regina 118
Bartolini Lorenzo 70, 113, 115
Bartolozzi Francesco 76
Bell E. 99
Bilevičiūtė-Gorskienė Kunigunda 66
Boleslovas Narsusis 89
Bonapartas 12
Boucher François 89
- Boussod Claude François 78
Brazauskaitė V. 118
Brazienė Joana 60
Brenšteinas Mykolas Eustachijus 9, 11, 56, 57, 59, 63, 118
Broel Pliateriai 29–32, 34–36, 55, 83, 86, 116, 117
Broel Pliaterienė Felicija Laimė 30
Broel Pliaterienė Janina 29
Broel Pliaterienė Petronėlė žr. Nagurskytė-Broel Pliaterienė Petronėlė
Broel Pliateris Adomas 29, 83, 84
Broel Pliateris Adomas Aleksandras 29
Broel Pliateris Andriejus 30
Broel Pliateris Andrius 30
Broel Pliateris Danielius 30
Broel Pliateris Gustavas 29
Broel Pliateris Jurgis 29, 30, 83
Broel Pliateris Jurgis Felicijonas 29
Broel Pliateris Juzefas 32, 33, 90
Broel Pliateris Kariolanas 30
Broel Pliateris Kazimieras 29
Broel Pliateris Konstantinas 30
Broel Pliateris Pranciškus 29, 30
Broel Pliateris Steponas 29, 30, 83
Broel Pliateris Teodoras 30
Broel Pliateris Vilhelmas Jonas 29, 31, 83, 90
Broel Pliaterytė Elena 30
Broel Pliaterytė Olga 30
Bronušas Juozas 63
Burbaitė-Gorskienė Irena 55
Butkuvienė Anelė 17, 118
Butrimas Adomas 8
Butvilaitė Rasa 8

Canova Antonio 69, 70, 112
 Carracci Annibale 40, 42, 103, 117
 Cezaris Julijus Gajus 79
 Chippendale 26
 Choiseul Aly 15, 73
 Choiseul-Gouffier žr. Šuazeliai-Gufjė
 Chopin Frédéric 66, 107
 Cigalis Vulfas 52
 Cranach Lucas Vyresnysis 34, 36, 86, 117
 Czarniecki Stefan 107

 Čapska Sofija 12
 Čapskis Adolfas 78
 Čiurlionis Mikalojus Konstantinas 11, 43

 Dargaitė Zita 8, 117
 Deikas Antonis van 102
 Delecluze Etienne Jean 75
 Desmarees Georg 19, 74, 116
 Diana 28
 Dimša Liubomiras 63
 Dimšienė Zofija 63
 Dimšos 63
 Doney Thom 89
 Dugazon 73
 Dundulevičius Antanas 57, 58
 Duplessis Joseph Siffrède 18, 73
 Dupra Domenico Giorgio 20, 21, 75, 116
 Džiuljeta 89

 Elžbieta 45
 Engel N. 102
 Engleheart George 76
 Erminija 107
 d' Espinchal Marie Genovieve 74
 Estera 78, 79

 Fabre François Xavier 43, 44, 103, 104, 117
 Faunas 27
 Fischer C. 90
 Fiuart D. 89
 Flora 27
 Fragonard Jean Honoré 78
 Frejentaitė Liudvika 66

 Frydrichas 74
 Frydrichas Vilhelmas III 102
 Frundati 111

 Ganson J. 100, 101
 Gasparavičienė Sigita 8, 65
 Gedgaudai 64
 Genys Pranas 9, 10, 11, 30, 31, 35, 41, 48, 51–53, 55, 57, 58, 63, 66, 116–118
 Germanikas 59, 60, 99
 Gessnitzer C. 34, 40, 92
 Giedraitis Jonas Steponas 57
 Giedraitytė Karolina žr. Giedraitytė-Broel Pliaterienė Karolina
 Giedraitytė-Broel Pliaterienė Karolina 29, 83, 85, 88, 89
 Giedraitytė-Volmerienė Karolina 56
 Gintalas Martynas 8
 Gintylos 110
 Girdvainis Zigmantas 93
 Gobetaitė-Gorskienė Anelė 58, 109
 Godliauskienė 111
 Goeldneris Antanas 93
 Goethe Johann Wolfgang von 92
 Gorskiai 55, 57
 Gorskis Adomas Jonas Antanas 58, 109
 Gorskis Aleksandras 57, 58
 Gorskis Aleksandras Kajetonas 66
 Gorskis Antanas 57, 58, 65
 Gorskis Ipolitas 66
 Gorskis Jonas Tadas 65
 Gorskis Laurynas 57
 Gorskis Leonas 57, 58
 Gorskis Liudvikas 57, 58
 Gorskis Liudvikas Baltramiejus 65, 66
 Gorskis Liudvikas Juozapas Teodoras 109
 Gorskis Mykolas 57, 58, 66, 109
 Gorskis Napoleonas Liudvikas Titas 55
 Gorskis Severinas 66
 Gorskis Tomas 66
 Gorskis Zigmantas Kazimieras 66
 Gorskytė Aleksandra 66
 Gorskytė Bogumila 66
 Gorskytė Elena 57, 58
 Gorskytė Joana 66

Gorskytė Joana Oktavija 66
 Gorskytė Juzefa 55, 56, 98
 Gorskytė Kotryna 57, 58
 Gorskytė Marija žr. Gorskytė-Volmerienė Marija
 Gorskytė Ona 57
 Gorskytė Prakšeda 66
 Gorskytė Teodora 57
 Gorskytė Teresė 66
 Gorskytė Vanda Teresė Julijona 66
 Gorskytė-Kaizerling Marija 57
 Gorskytė-Ledochovska Liudvika 57, 58
 Gorskytė-Puzinienė Zofija 57
 Gorskytė-Volmerienė Marija 55, 56, 98
 Grabovska Zofija 30
 Greuze Jean Babtiste 43, 103, 117
 Grudzinska Žana 24
 Gruževskiai 30
 Guercino (Giovani Francesco Barbieri) 42, 43, 117
 Gufjė Fransua 73
 Gujski Marcell 68, 70, 112, 117
 Gülbeck Adolf 68, 70, 110, 117
 Gurskis Konstantas 98

 Hals Frans 102
 Hanfstaengl Franz 25, 79, 102
 Horvataitė-Tiškevičienė Sofija 52, 53
 Humpert 29

 Iršėnas Marius 8
 Ižnievskis 100, 101

 Janovskis J. 34, 41, 90
 Janowicki Pawel 108
 Jasmontas A. 118
 Jekaterina II 22
 Jelskis Vladislovas 45, 46, 50, 94
 Jelskytė-Terebešienė Sofija 45, 49, 94
 Jonas V 20, 21, 75
 Jonas III Sobieskis 102
 Jonynas Vytautas Kazimieras 10, 48, 116
 Jupiteris 108

 Kairiūkštis Vytautas 10, 30, 45, 63, 66, 116
 Kaizerlingas 57

 Kalenikas 52
 Kanarskas Julius 47, 118
 Karlas VII Albrechtas 19, 20, 74
 Karpytė-Volmerienė Viktorija 56
 Kašauskas-Iljinskis Aleksandras 30
 Kazenova 78
 Kändler Johann Joachim 113, 115
 Kiprenskij Orest 101
 Klimavičius R. 118
 Konstantinas 24, 75
 Kosciuszka Tadas 46, 51, 66, 94, 107
 Kossak Juliusz 63, 64, 100
 Košica Mykolas 66, 67, 106
 Košicienė Marijona 66, 106
 Kowalski Alfred 63, 65, 100
 Kristus 107, 111
 Kulieša Mykolas 59, 61, 99

 Lambin 24
 Lampi 16
 Lampi Johann Baptist 16, 74
 Landsyr Edvin 96
 Landsyr Thomas 96
 La Pira 87
 Lapière N. de 22, 23, 73
 Lasocka Izabelė 43, 117
 Laucevičiai 64
 Laucevičiūtė Barbora 64
 Lecomte Felix 113
 Lempereur Louis Simon 107
 Leodi 76
 Leonardo da Vinci 57
 Letronne Leonus 107
 Levy G. 70, 112, 115
 Ligber Jean 107
 Lingys Viktoras 48, 51
 Liudvikas 12
 Liudvikas IX, šv. 24, 75
 Liudvikas XIV 21, 74
 Liudvikas XV 20–22, 75
 Liudvikas XVI 16, 22, 73
 Loppe Gabriel 25, 76
 Luiza 25, 79, 91, 92

Magdalena, šv. 32, 69, 70, 87, 112
 Makovskis Konstantinas 45, 53, 111
 Marchand Charles 111
 Marija Amalija 19, 20, 74
 Marija Antuanetė 113
 Marija Juzefa 21
 Marija Stiuart 89
 Marija Teresė 89
 Marland G. 99
 Marot Daniel 78
 Martellange Etienne 12, 73
 Masguelier Louis Joseph 107
 Matušakaitė Marija 17, 57, 118
 Mazurek Bartłomiej 60, 62, 99
 Mažeika 112
 Melngailis Borisas 11, 122
 Metrinacher 107
 Mickevičius Adomas 60, 63, 66, 99
 Mikševičiūtė-Broel Pliaterienė Natalija 30
 Mikulskis Jonas 9, 10, 11, 42, 116
 Mills 76
 Mineikaitė Marija 66
 Misevičiai 60
 Montespan 79
 Montrimavičiai 64
 Morain R. 78
 Moravskis Stanislovas 12, 118
 Mordasevičius Kazimieras 52–54, 96
 Mukienė Danutė 17, 118
 Müller 89
 Mützel Heinrich 90

 Nagurskiai 64
 Nagurskis Jokūbas 64
 Nagurskis Martynas 64
 Nagurskis Pranciškus 32, 64
 Nagurskytė Petronėlė žr. Nagurskytė-Broel Pliaterienė
     Petronėlė
 Nagurskytė Teresė 66
 Nagurskytė-Broel Pliaterienė Petronėlė 29, 32, 83
 Nagurskytė-Gorskienė Petronėlė 57
 Nagurskytė-Gorskienė Teodora 65
 Napoleonas 25, 79, 86, 90, 107
 Narbutai 46, 94

 Narbutas Cezaris 46, 94
 Neri Marija de 44
 Netscher Caspar 79
 Neveravičius Vladislovas 32
 Nezabitauskas Adolfas 48
 Nilson F. E. 89

 Odachovskytė-Gorskienė Konstancija 57
 Oginska G. 66
 Oginskiai 36, 41–44, 117
 Oginskis Irenėjus Kleopas 36, 43, 44, 103
 Oginskis Mykolas Kazimieras 29
 Oginskis Mykolas Kleopas 36, 43, 44, 103, 117
 Oginskis Pranciškus Ksaveras 43, 44, 104, 117
 Oginskytė Elena Filipina 32
 Oleškevičius Juozapas 32, 33, 90
 Opulskiai 67
 Opulskis Jurgis 67
 Opulskis Justinas 67
 Opulskis Motiejus 67
 Opulskytė Gertrūda 67
 Orgelbranda Samuel 29, 118
 Orlovskis Aleksandras 107

 Pajewska-Scheller Teresa 8, 44, 45
 Pavlas I 12, 22–24, 73
 Pečkauskaitė Adolfina 63
 Perkovskis Juzefas 7, 66, 67, 106
 Perkovskis Severinas Fabijonas 66, 106
 Perkovskis Tadas 66
 Perkovskis Zigmantas 66
 Perkovskytė Jadvyga Elžbieta 66
 Persėjas 27
 Petras, šv. 107
 Petrauskienė Marina 106
 Pliater Cecilija 87
 Pliateriai 29, 116
 Pliaterytė Emilija 87
 Pniewski K. 102
 Poška Dionizas 30
 Potocka Viktorija 12, 25, 79, 103, 104
 Potulickaitė Teresė 66
 Potulickienė Vanda 53
 Poussin Nicolas 107

Prehn A. 100
 Prialgauskai 64
 Puslovska Genovaitė 29
 Puslovskis Stanislovas 52, 54, 96
 Puzinienė Gabrielė 66

Rafael 100
 Raiser A. 75
 Reynolds Joshua 76
 Rembrandt 24, 26, 71
 Rimkus Vytenis 118
 Rišeljė 71
 Riurikaičiai 36
 Romanelli Pasquale 105
 Romeo 89
 Römeris Alfredas Izidorius 111, 112
 Roos Joseph 34, 37, 87
 Rosenthal 29
 Rubens Peter Paul 112, 113
 Rubio Luigi 89
 Ruseckas Kanutas 32–34, 87, 89, 116
 Rustemas Jonas 16
 Ruščicas Ferdinandas 108
 Ruter K. 87
 Ržašauskis Jonas 41

Sakeliai 60
 Sakelis Viktoras 59
 Sakelis Zigmąs 59, 60
 Sapiega Pranciškųs 87
 Sapiegaitė ? 94, 95
 Sapiegos 30
 Sapfo 78
 Schilling R. 59, 99
 Schöning 90
 Schrödter Adolf 90
 Sidaravičius Jonas 18, 22, 32, 118
 Sideravičius Kazys 10, 11, 42, 116
 Sienkiewicz Henryk 66
 Skalvydas Erazmas 30
 Skoczylas Władysław 107
 Skuminas 52
 Slendzinskis Vincentas 32, 35, 87, 89, 116
 Smit 76

Smith Mezzotinto John Raphael 76
 Smuglevičius Pranciškųs 59, 60, 89, 99
 Spudytė Elvyra 7, 118
 Stanevičiai 64
 Stanevičius Simonas 30
 Stanislovas Augustas Poniatovskis 22, 23, 57, 74, 89, 106
 Styka Jan 104
 Stoll L. v. 75

Ščiglienė Vaida 7
 Šetkevičienė Vanda 66
 Šuazel-Gufjė Marija 12
 Šuazeliai-Gufjė (Choiseul-Gouffier) 12, 13, 15, 18–21, 24, 25, 28, 75, 116
 Šuazelis-Gufjė Aleksandras 12
 Šuazelis-Gufjė Antuanas 14
 Šuazelis-Gufjė Antonijus Luisas Oktavijus 12, 16, 25
 Šuazelis-Gufjė Augustas 12, 15, 18, 22
 Šuazelis-Gufjė Fransua 12, 13
 Šuazelis-Gufjė Klaudijus 13, 14, 75
 Šuazelis-Gufjė Klieriadas Antuanas 13, 15, 75
 Šuazelis-Gufjė Liudvikas 12, 28
 Šuazelis-Gufjė Marijas Gabrielis Florentas Augustas 12
 Šuazelis-Gufjė Šarlis 12, 13, 73
 Šuazelis-Gufjė Žilberas 13, 14, 75
 Šukys Leonas 11
 Šukšta Ignas 45, 47, 94
 Šukšta Jurgis 93
 Šukšta Kazimieras 45, 93
 Šukšta Petras 45–46, 93
 Šukšta Vaclovas 44
 Šukštaitė Joana 32, 64
 Šukštaitė Kristina 93
 Šukštienė Irena 93
 Šukštienė Klara 45, 48, 93
 Šukštos 44, 45
 Šulcas Fabijonas 48
 Šverebas Povilas 8
 Šverinai 30
 Šverinas Andriejus 30
 Šverinienė Barbora 30
 Švykovskienė Juzefa 110
 Švykovskis Juozapas 110
 Švykovskis Simonas 110

Švoinickis Romanas 53, 110, 111
Terebešienė Sofija 45, 49
Terebešytė Kotryna 45, 49, 94
Tischbein Johann Heinrich 25, 79
Tiškevičiai 47, 48, 51, 52, 117
Tiškevičienė Marija 52
Tiškevičienė Sofija 53, 96
Tiškevičius Aleksandras 47, 52
Tiškevičius Antanas 52, 96
Tiškevičius Benediktas 59, 96
Tiškevičius Jonas 96
Tiškevičius Juozapas 47, 52
Tiškevičius Jurgis 52, 55, 96
Tiškevičius Mikalojus 52, 96
Tiškevičius Mykolas, 96
Tiškevičius Vasilijus 52, 96
Tyzenhauzai 16
Tyzenhauzaitė Sofija 12, 16, 17, 74, 118
Tyzenhauzaitė-Tiškevičienė Teresė 52, 53, 96
Turner C. 107

Ubert Ed. 107

Vagner G. 90
Vaina Mykolas 58, 109
Vainaitė-Gorskienė Marija Regina 57, 58, 109
Vainos 57
Vaitys Jonas 10, 30, 45, 63, 66, 116
Vaitkus A. 48, 63
Vaivada Vacys 118

Valančius Motiejus 59
Valančiūtė Janina 118
Valatka Vitas 7, 118
Valiuvienė Teresė 8
Vautier-Gale Andre 34, 39, 87, 116
Važinskis Feliksas 102
Vereščiagin Vasilij 34, 38, 87
Vilčinskis Jonas Kazimieras 60, 66, 99, 107
Vild M. 102
Vladislavas Zigmantas 89
Vojskis 53, 110, 111
Volkhart Max 86
Volmeriai 53, 55, 98
Volmeris Edvardas 56, 96, 98
Volmeris Edvardas Feliksas 55
Volmeris Eustachijus 56
Volmeris Jonas 55
Volmeris Kazimieras 56
Voroncov 101

Wyckersloot Jan van 24, 25, 75, 116
Wille Pierre Alexandre 107
Wojniakowski Kazimierz 107

Zdanko 108
Zubovas Platonas 47

Žaba-Marcinkievič Alina 29
Žilinskis F. 98
Žozefina 91, 92

Vietovardžių rodyklė

- Alpės 76, 90
Alsėdžiai (Plungės r.) 112
Amalfi (Italija) 87
Anglija 89
Arabija 63
Atėnai 100
Aukštutinė Marna (Prancūzija) 12
- Baltarusija 36
Bavarija (Vokietija) 19
Berlynas 31, 81
Biržai 47, 117
Biržuvėnai (Telšių r.) 56–59, 109
Bohemija (Čekija) 89
Broel (Šveicarija) 29
Bukantė (Plungės r.) 111
Burbiškiai (Telšių r.) 44, 60
- Choiseul (Prancūzija) 12
- Čenstakava (Lenkija) 102, 107
Červenė (Baltarusija) 44
- Dambrava (Lenkija) 29
Degučiai (Telšių r.) 111
Dirksteliai (Telšių r.) 66
Drezdenas (Vokietija) 28–29
Džiuginėnai (Telšių r.) 7, 64–67, 106
- Egiptas 112
Eidininkai (Plungės r.) 110
Europa 16
- Florencija (Italija) 80
- Gedminaičiai (Šilutės r.) 29, 30, 116
Gotautiškis (Telšių r.) 68, 70, 110, 117
- Italija 64
- Kanteniai (Plungės r.) 29, 116
Kartena (Kretingos r.) 29, 116
Kaukazas 34, 38, 87
Kaunas 35, 42, 51, 116
Kelmė 60
Kinija 81
Komija (Rusija) 29
Kražantė (Kelmės r.) 112
Kražiai (Kelmės r.) 44, 112
Kretinga 10, 47, 48, 51–55, 96, 116, 117
Krymas (Ukraina) 100
Krokuva (Lenkija) 70, 117
- Lahoiskas (Baltarusija) 52
Lekemė (Plungės r.) 68, 70, 112, 117
Lenkija 21, 22, 30, 46, 63, 89
Leonardpolis (Šilalės r.) 53, 55, 56, 98
Lietuva 8, 9, 11, 12, 16–18, 21, 22, 29, 30, 32, 36, 45, 51, 52, 57, 116, 117
Liublinas (Lenkija) 44
Livonija 29, 32
Lotaringija (Prancūzija) 12
- Mažeikiai 30
Mažieji Dirvėnai (Telšių r.) 64
Medingėnai (Telšių r.) 44–51, 93

Meisenas (Vokietija) 81, 116
 Mikoliškės (Kretingos r.) 63–64, 100

 Neapolis (Italija) 32, 75, 89
 Nyderlandai 24

 Olandija 34, 40, 92

 Pajūris (Šilalės r.) 45, 53, 111
 Palanga 47, 117
 Paryžius 28, 57
 Pavandenė (Telšių r.) 58–62, 99
 Paventė (Mažeikių r.) 65
 Plateliai (Plungės r.) 11–29, 71, 76, 116, 117
 Plinkšės (Mažeikių r.) 29, 30, 112, 116, 117
 Plungė 70, 103, 112, 117
 Pompėja (Italija) 87
 Portugalija 20
 Prancūzija 12, 18, 20, 21, 24, 81
 Prūsija 29

 Raseiniai 46
 Raudondvaris (Kauno r.) 47, 59, 117
 Rietavas 36, 40–44, 103, 117
 Roma 59, 99
 Rusija 12, 24

 Salantai (Kretingos r.) 57, 109
 Sevastopolis (Ukraina) 78
 Syktyvkaras (Komija) 29
 Siraičiai (Telšių r.) 7, 67, 108
 Sluckas (Baltarusija) 57
 Stakava (Kelmės r.) 60
 Stemplės (Šilutės r.) 29, 116

 Šateikiai (Plungės r.) 29, 30, 32, 33, 40, 116
 Šaukėnai (Kelmės r.) 66

 Šiauliai 11, 30
 Šilalė 45, 52, 53
 Švedija 89
 Šveicarija 29
 Švėkšna (Šilutės r.) 29–39, 83, 116

 Tauragė 10, 116
 Telšiai 10, 11, 35, 63–65, 116

 Ukraina 52
 Užtrakis (Trakų r.) 47, 117
 Užventis (Kelmės r.) 57, 58, 109

 Vakarų Europa 19
 Valencija (Ispanija) 13
 Varniai (Telšių r.) 63, 70, 117
 Varšuva 66, 89, 107
 Vaterlo (Belgija) 25, 79
 Venecija (Italija) 33, 35, 111, 117
 Vengrija 89
 Vestfalija (Vokietija) 29
 Vezuvijus (Italija) 100
 Vėžaičiai (Klaipėdos r.) 55
 Viekšniai (Mažeikių r.) 57
 Viena 16, 29, 82
 Vilkėnas (Šilutės r.) 29–31, 33, 40, 91, 116, 117
 Vilnius 16, 29, 30, 34
 Vokietija 19

 Zdoniškė (Telšių r.) 63, 64

 Žebenkavas (Telšių r.) 63, 102
 Žemaičių Naumiestis (Šilutės r.) 31
 Žemaitija 7–9, 11, 15, 36, 44, 56, 57, 63, 65, 66, 70, 116
 Žiežmariai (Kaišiadorių r.) 47, 117

Žemaitijos dvarų meno kolekcija „Alkos“ muziejuje
Katalogas

Sudarytoja Zita Dargaitė

Dailininkas Martynas Gintalas

Fotografas Pranciškus Balčiūnas

Redaktorės: Irena Ermanytė, Teresė Valiuvienė

Į anglų kalbą vertė Irena Jomantienė

Vilniaus dailės akademijos leidykla ir spaustuvė